MODERN KLASİKLER DİZİSİ -48

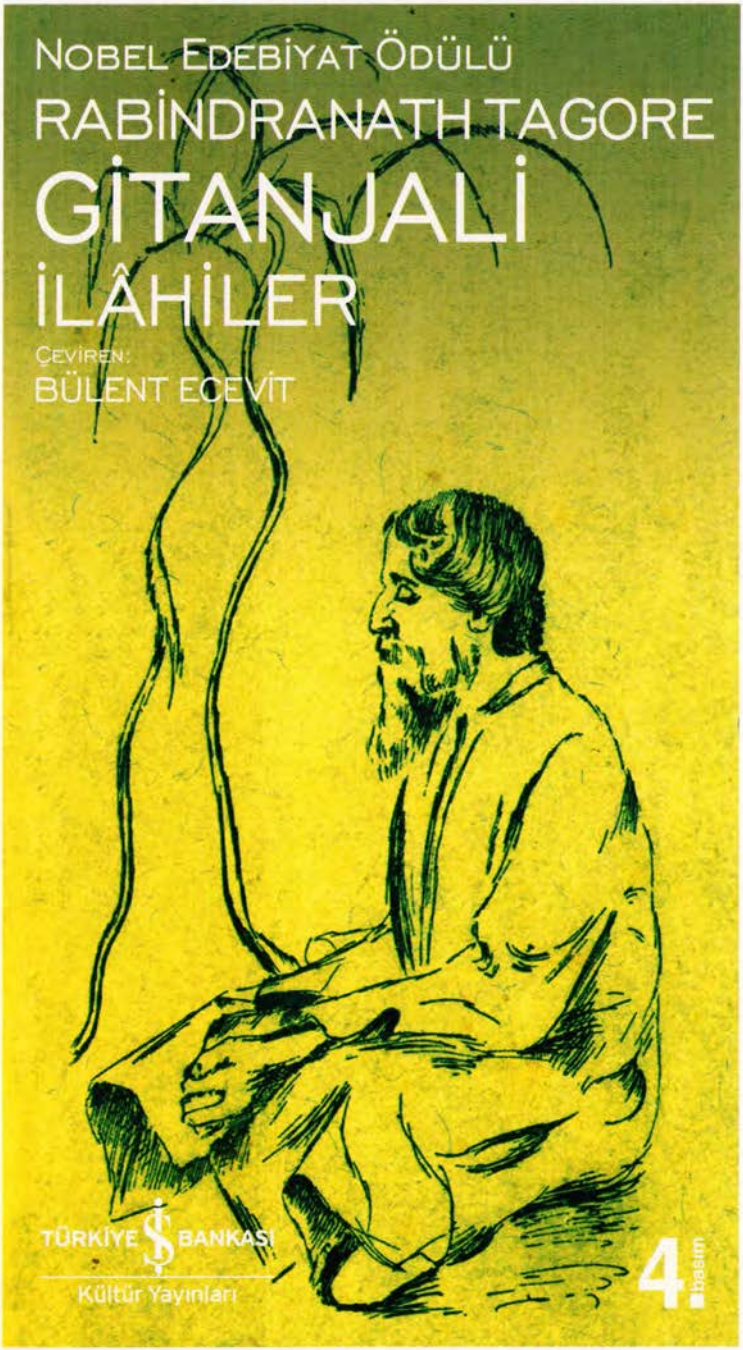
NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

RABİNDRANATH TAGORE

GİTANJALİ

İLÂHİLER

ÇEVİREN:
BÜLENT ECEVİT

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

4. basım

RABİNDRANATH TAGORE
GİTANJALİ
İLÂHİLER

ÖZGÜN ADI
GITANJALI
SONG OFFERINGS

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2015
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MEHMET CELEP

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM AHMET SAİT MATBAASI, 1941, İSTANBUL

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
I. BASIM OCAK 2015, İSTANBUL
4. BASIM MART 2020, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-338-9

BASKI: UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
Keresteciler Sitesi Fatih Caddesi Yüksek Sokak No: 11/1 Merter Güngören/İstanbul
Tel. (0212) 637 04 11 Sertifika No: 45162

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: BÜLENT ECEVİT

1925 yılında İstanbul'da doğdu. Robert Kolej'i bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne devam etti. Rockefeller bursuyla ABD'ye giderek Harvard Üniversitesi'nde incelemelerde bulundu. 1961-65 yılları arasında kurulan koalisyon hükümetlerinde çalışma bakanı olarak görev aldı. Yoğun siyaset hayatı boyunca beş kez başbakanlık yaptı. 2006 yılında hayata gözlerini yuman Ecevit aynı zamanda şair ve gazeteciydi.

Modern
Klasikler
Dizisi -48

Rabindranath Tagore

Gitanjali
İlâhiler

Çeviren: Bülent Ecevit

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Bu tercemenin, kendi sahasındaki yüksekliğine hayran olduğum, Afişör Yusuf Karaçay tarafından yapılan bir kaba lâyık görülmesi, beni hem gururlandırmış hem de kendisine müteşekkir bırakmıştır.

Bülent Ecevit

Kitabın 1941 baskısının kapağı

1

Sen beni bu neş'enle sonsuzlaştırdın. Bu zembili sen tekrar tekrar boşalttın ve daima taze hayatla doldurdun.

Bu küçük kamıştan flütü sen dere tepe dolaştırdın ve onunla ebediyen yeni nağmeler çaldın.

Senin ellerinin lâyemut dokunuşuyla benim kalbim zevk içinde hudutlarından taşar ve tarif edilmez besteler meydana getirir.

Senin bitmez tükenmez hediyelerin bana ancak bu küçük ellerim dolusu gelir. Devirler geçer ve sen hâlâ boşalırsın, hâlâ da doldurulacak boşluklar vardır.

2

Bana teganni etmemi buyurduğun zaman kalbimin gururdan kopacağını sanırım; senin yüzüne baktıkça gözlerim yaşla dolar.

Hayatımdaki bütün acı ve âhenksiz olan şeyler tek ve tatlı bir âhenge kalbolur ve benim tapınışım, deniz üstünde uçan mes'ud bir kuş gibi kanat açar.

Bilirim ki benim teganni edişimden zevk alırsın, bilirim ki senin huzuruna ancak bir şarkıcı olarak çıkabilirim.

Uzaklara doğru gerilen kanadımın ucuyla senin ayaklarına değebiliyorum, ben ki oraya erişmeyi tahayyül bile edemezdim.

Tegannimin neş'esiyle kendimden geçince benim Allahım olan seni, arkadaşımı çağırırım.

3

Senin nasıl terennüm ettiğini anlayamıyorum Allahım! Seni her zaman sessiz bir şaşkınlıkla dinlerim.

Senin musikinin ışığı dünyayı aydınlatır, senin musikinin hayatdâr nefesi göklerden göklere koşar. Senin musikinin mukaddes nehri taşlık, kayalık bütün mâniaları aşarak akar.

Kalbim senin şarkına refâkat hasretiyle çırpınır, fakat bir tek ses uğruna beyhude çabalar. Konuşacağım, fakat sözlerim bir şarkı olamıyor ve ben, şaşkın, bağırıyorum. Âh, sen benim kalbimi sonsuz düğümlerle dolu musikinin esiri yaptın Rabbim.

4

Canıma can katan Allah, senin hayatdâr dokunuşunun bütün uzuvlarımda mevcut olduğunu bilerek vücudumu her zaman temiz tutmaya çalışacağım.

Bendeki akıl ışığını yakan doğruluğun sen olduğunu bilerek doğru olmayan her şeyi, her zaman düşüncelerim dışında bırakmaya çalışacağım.

Senin yerinin kalbimin en iç mihrabında olduğunu bilerek oradan bütün kötülükleri atmaya çalışacak ve aşkımı bir çiçek halinde saklayacağım.

Bana iş görmek iktidarını verenin senin kudretin olduğunu bilerek yaptığım her işi sana ifşa etmeye çalışacağım.

5

Senin yanında bir an için oturabilmeme izin vermeni yalvarırım. Şimdi elimde olan işleri ben sonra da bitiririm.

Senin yüzünü görmedikçe kalbim ne rahat biliyor ne huzur. Ve işlerim kıyısız bir işkence denizinin sonsuz bir işkencesi oluyor.

Bugün yaz, iç çekişleri ve mırıldanışlarıyla pencereme geldi. Arılar çiçeklenen çayırlarda vızıldaşıyorlar.

Şimdi bu sakin ve bol işsizlik zamanında, seninle sessizce ve yüz yüze oturup hayatın bize ithaf ettiği eseri terennüm edelim.

6

Bu çiçeği kopar ve al. Gecikme. Aksi takdirde onun sarkıp tozlar içine düşmesinden korkuyorum.

O senin ikliminde yer bulamayabilir, fakat onu elinin eziyetli bir dokunuşuyla şereflendir ve kopar. Aksi takdirde ben farkında olmadan gün bitecek, hediye sunmak zamanı geçecek.

Rengi derin ve kokusu bayıltıcı olmamakla beraber bu çiçeği kendi hizmetinde kullan ve henüz vakit varken onu kopar.

7

Benim şarkım süslerini üstünden çıkardı. O, elbiseden ve tezyînattan gururlanmaz. Süsler, seninle benim ortamıza girerek aramızdaki birliği bozarlar ve onların şıngırtılı sesleri senin fısıltılarını boğar.

Şair Ben'deki fuzûlî şeyler senin nazarlarının karşısında utançtan ölüyorlar. Ey baş şair, ayaklarının dibinde oturuyorum. Yalnız izin ver de, seni musikiyle dolduran kamıştan bir flüt gibi, sade ve basit bir hayat süreyim.

8

Prens elbiseleriyle süslenen ve boynuna kıymetli gerdanlıklar takılan çocuk oyundaki bütün neş'esini kaybeder, elbisesi her adımında ona bir mâni vücuda getirir. Onu yırtmak veya tozlandırmak korkusuyla kendisini dünyadan çeker ve hattâ harekete bile cesareti kalmaz.

Ama, eğer bu sıkıcı süsleyiş bir kimseyi toprağın sıhhat veren tozundan mahrum ediyorsa, ondan alelâde insan hayatının neş'esine girmek hakkını alıyorsa, bunun hiçbir kazancı yoktur.

9

Ey abdal, kendi kendini sırf kendi omuzlarının üstünde taşımak! Ey dilenci, gelip de kendi kapında dilenmek!..

Bütün yüklerini kim taşıyabilirse ona bırak. Ve hiç arkana dönüp de nedametle bakma...

Senin arzun, nefesiyle dokunduğu lâmbanın ışığını birdenbire söndürür.

Günahtır, hediyelerini onun kirli ellerinden alma. Yalnız mukaddes aşk tarafından bahşedilenleri kabul et.

10

İşte senin ayak yerin. Senin ayakların orada, en fakirin, en hakirin ve en hiç olanın yaşadığı yerde duruyor.

Seni selâmlamaya çalışırken eğilen başım, en fakir, en hakir ve en hiç olanların arasında bulunan ayak yerlerinin derinliğine erişemiyor. Gurur, hiçbir zaman senin mütevâzı elbiselerle en fakir, en hakir ve en hiç olanların arasında yürüdüğün yerlere yaklaşamaz.

Kalbim, senin en fakir, en hakir ve en hiç olanlar arasındaki kimsesizlere refâkat ettiğin yerin yolunu bir türlü bulamıyor.

11

Bu duâ âyinlerini ve şarkılarını bırak. Bir ma'bedin bu karanlık köşesinde kime ibadet ediyorsun? Gözlerini aç, göreceksin ki Allah senin karşında değildir!

O, çiftçinin sert toprağı sürdüğü, yol amelesinin taş kırdığı yerdedir. O, güneşte de, yağmurda da onlarla beraberdir ve elbisesi toz içindedir. Mukaddes perdeni kaldır ve hattâ onun gibi yap, tozlu toprağa gel!

Halâs? Bu halâs nerede vardır ki? Bizim Allahımız bile yaratmak vazifesini zevkle kendi üstüne almıştır; O ve biz her zaman aynı bağlara bağlıyız.

Tefekkürden vazgeç, çiçekleri ve tütsüleri bir tarafa bırak! Elbiselerin eskir ve kirlenirse bunun ne zararı var? Onunla işbaşında ve alnının teriyle karşılaş.

12

Yolculuğum çok uzun sürdü, onun mesafesi de uzundur.

İlk aydınlık huzmelerinin arabasıyla yola çıktım. Seyahatime birçok yıldızların ve seyyarelerin üstünde izimi bırakarak, dünyaların ıssızlığı içinde devam ettim.

Bu, senin en yakınına giden en uzak yoldur. Ve bu, bir âhengin son haddeki basitliğine götüren en karışık bir sürükleyiştir. Yolcu, kendi kapısına gelinceye kadar bütün yabancı kapılarını çalmalıdır. Ve bir kimse, sonunda en içteki mihraba varmak için bütün dış dünyaları dolaşmalıdır.

Hayretle açılan gözlerimi kapayarak "İşte buradasın!" dedim. "Âh nerede?" Sual ve âvâzesi, binlerce ırmağın gözyaşlarında ve "Benim!" diye temin eden selin dünyayı kaplayan tufanı içinde eridi.

13

Söylemeye geldiğim şarkı bugüne kadar söylenmedi.

Günlerimi çalgımı çalarak ve çalmayarak geçirdim.

Vakit; zamanında gelmedi, kelimeler doğru dizilmedi. Kalbimde yalnız arzunun ıztırabı var.

Çiçek henüz açmadı, yalnız rüzgârı esiyor.

Onun ne yüzünü gördüm ne de sesini dinledim; ancak evimin önündeki yoldan doğru gelen asîl adımlarını duydum. Uzun gün, zemine onun yerini hazırlamakla geçti, fakat lâmba yakılmamıştı ve onu evime çağıramıyorum.

Onunla karşılaşmak ümidiyle yaşıyorum; fakat bu karşılaşmanın vakti henüz gelmedi.

14

Arzularım pek çok ve âvâzelerim acıklı... Fakat sen beni her zaman kat'î retlerle kurtardın! Bu müessir merhamet hayatım müddetince işledi.

Sen beni fazla arzuların tehlikesinden kurtararak, her gün hiç talep edilmeden verdiğin sema ve aydınlık, vücut, hayat ve akıl gibi basit fakat büyük hediyelere lâyık kılıyorsun. Tembelce uyukladığım ve uyanıp emeller ardından acele ile koştuğum zamanlar oldu; fakat sen kendini benden zalimce sakladın.

Sen beni her zaman reddedip, zayıf, şüpheli arzuların tehlikesinden kurtararak günden güne senin tarafından kabul edilmeye lâyık bir hale getiriyorsun.

15

Buraya sana şarkılar söylemek için geldim. Senin bu ma'bedinde benim de oturacak bir köşem var.

Senin dünyanda yapacak hiçbir işim yok; faydasız hayatım sadece maksatsız nağmeler halinde tecelli edebiliyor.

Gece yarısının karanlık ma'bedinde sana sessizce ibadet etmenin saati çalınca emret bana Tanrım, önünde durup terennüm edeyim.

Sabah vakti altından harp çalınırken beni karşına çağırmakla şereflendir.

16

Bu dünyanın ziyafetine dâvetliydim, böylelikle hayatım mükâfatlandırılmış oldu. Gözlerim gördü ve kulaklarım işitti.

Bu ziyafette bana düşen vazife çalgımı çalmaktı ve bunu da elimden geldiği kadar yaptım.

Şimdi soruyorum, nihayet senin yüzünü görüp de sessiz selâmımı sunmak zamanı geldi mi?

17

Kendimi onun ellerine bırakmak için yalnız aşkı bekliyorum. Onun içindir ki bu o kadar gecikti ve ben böyle bir kusurun mücrimi bulunuyorum.

Beni derhal götürmek üzere kanun ve hükümleriyle gelirler; fakat her zaman kurtulurum. Çünkü kendimi nihayet onun ellerine bırakmak için yalnız aşkı bekliyorum.

Herkes beni takbih ederek "Lâkayt!" diyor; takbihlerinde haklı olduklarında şüphem yok.

Pazarın kurulduğu gün nihayete erdi ve çalışanların işleri bitti. Beni nafile yere çağırmaya gelenler öfkelenerek döndüler. Kendimi nihayet onun ellerine bırakmak için yalnız aşkı bekliyorum.

18

Üst üste yığılan bulutlarla ortalık kararıyor.

Ey sevgili, neye beni kapının dışında yalnız başıma bekletiyorsun?

Öğle vaktinin işle dolu anlarında kalabalığa karışığım. Fakat bu karanlık, ıssız günde tek ümidim sensin.

Eğer bana yüzünü göstermezsen, eğer beni büsbütün bir kenarda bırakırsan, bu uzun ve yağmurlu saatleri nasıl geçireceğimi bilemiyorum.

Göklerin tâ uzaktaki zulmetine bakarım ve kalbim durup dinlenmeyen rüzgârla beraber hıçkırarak dolaşır.

19

Eğer konuşmazsan, kalbimi senin sükûtunla dolduracak ve onu bu sükûta tahammül ettireceğim. Susacağım, yıldızlı uyanık bir gece gibi bekleyeceğim ve bu tahammülün ağırlığından kalbimin omuzları çökecek.

Herhalde sabah olacak, karanlık gidecek ve sesin gökleri yararak altından nehirler halinde akacak.

O zaman senin sözlerin, benim kuş yuvalarımın her birinden şarkı kanatları takacak ve senin nağmelerin benim bütün koruluklarımda çiçek halinde açacak.

20

Nilüfer çiçeğinin açtığı günde, heyhat, aklım âvâreleşmiş ve benim bundan haberim olmamıştı. Sepetim boştu ve ben bu açan çiçeğin farkına varmamıştım.

Yalnız ara sıra üstüme bir üzüntü çöktü, rüyâlarımdan uyanarak cenup rüzgârında yabancı bir râyihanın tatlı izlerini hissettim.

Bu müphem tatlılık kalbimi iştiyakla ağrıttı ve bana, sonunu arayan yazın haris nefesiymiş gibi geldi. Anlayamamıştım ki O bu kadar yakınımdaydı, "ben"deydi, benim kendimdeydi ve bu mükemmel tatlılık benim kalbimin derinliklerinde açmıştı.

21

Sandalımı denize indirmeliyim. Sahilde saatlerim hep boş geçiyor. Yazıklar olsun bana!

İlkbahar çiçeklenmesini bitirdi ve gitti. Şimdi ben solgun, lüzumsuz çiçek yığınlarıyla beraber bekliyor ve gecikiyorum.

Dalgalar çoğaldı, sahildeki muzlim yolda sarı yapraklar titreşerek dökülüyorlar.

Hangi boşluğu seyrediyorsun? Öte sahilden dalgalarla gelen tâ uzaklardaki şarkıların nağmeleriyle havadan bir titreme geçtiğini hissetmiyor musun?

22

Yağmurlu temmuzun derin gölgelerinde, gizli adımlarla, gece gibi sessiz, bütün nazarlardan saklanarak yürürsün.

Bugün, yüksek sesli doğu rüzgârının ısrarlı çağrısına aldırmayan sabah gözlerini kapattı ve her zaman uyanık mavi gök kalın bir perdeyle örtüldü.

Koruluklar şarkılarını susturdular ve her evde kapılar kapandı.

Sen bu tenha sokağın biricik yolcususun. Ey benim tek arkadaşım, benim en sevdiğim, evimin kapıları açıktır, önümden bir rüyâ gibi geçip gitme.

23

Bu fırtınalı gecede aşk yolculuğun için mi dışarıdasın arkadaşım? Gök yeis içinde bir adam gibi inildiyor.

Bu gece hiç uykum yok. Her dakika kapımı açıyor ve dışarının karanlığına bakıyorum arkadaşım!

Önümde hiçbir şey göremiyor ve senin yolunun nerede olduğunu bulamıyorum.

Simsiyah nehrin hangi sönük ışığıyla, haşin ormanın hangi nihayetinden, karanlığın hangi dolambaçlı derinliğinden bana gelmek için yolunu örüyorsun arkadaşım?

24

Eğer gün bittiyse; eğer kuşlar artık terennüm etmiyorsa, eğer rüzgârın esmesi dindiyse, dünyayı uyku örtüsüyle kapladığın ve karanlıkta eğilen nilüfer çiçeğinin yapraklarını nazikçe kapattığın gibi, benim de üstüme karanlığın kalın perdesini öyle çek.

Seyahati bitmeden dağarcığı boşalan, elbisesi yıpranıp tozlanan, kuvveti tükenen seyyahtan utanç ve zarûreti kaldır; onun hayatını, senin müşfik gecenin örtüsü altındaki bir çiçek gibi, yenile.

25

İzin ver de yorgunluk gecesinde kendimi sana emanet ederek hiç çabalamadan uykuya dalayım.

İzin ver de çökük kalbimi sana ibadet etmesi için bîçâre bir hazırlığa sokmayayım.

Günün, nazarlarını daha taze bir uyanış neş'esiyle yenilemesi için onun yorgun gözleri üstüne gecenin perdesini çeken sensin.

26

O geldi ve yanımda oturdu. Fakat ben uyanmadım. Ne meş'ûm bir uykuydu bu. Âh zavallı ben!

O, gece sükûn içindeyken geldi; elinde harpı vardı, harpın nağmeleriyle benim rüyâma ses katıldı.

Heyhat, neden benim gecelerim böylece ziyan olup gitti? Âh ben neden, nefesleriyle uykuma değen onu görmek fırsatını her zaman kaçırıyorum.

27

Işık, âh nerede ışık? Onu arzunun tutuşan ateşiyle yak!

Lâmba var, fakat bir alev parlayışı mevcut değil. İşte senin tâliin böyledir kalbim! Senin için ölüm çok daha hayırlıydı.

Kapında sefil darbeler ve onun, Tanrı'nın uyanık olduğunu ve seni gecenin karanlığından doğru aşkın hüznüne çağırdığını bildiren haberleri...

Sema bulutlarla kapalı ve yağmur dinmiyor. İçimdeki bu tahrik eden şeyin ne olduğunu bilmiyorum. Bilmiyorum onun mânâsı nedir?

Bir an süren bir şimşek parıltısı nazarlarımda daha derin bir karanlık açar ve kalbim, gecenin musikisi ile beni çağırdığı yolu, bulmaya uğraşır.

Işık, âh nerede ışık? Onu arzunun tutuşan ateşiyle yak. Gök gürülder ve rüzgâr boşlukta uğuldayarak eser. Gece kara taş gibi siyah. Saatler karanlıkta geçmesin. Aşk lâmbasını kendi hayatınla yak!

28

Mânialar çok sarp! Onları kırmaya çabalarken kalbim sızlıyor.

Hürriyet benim tek arzumdur, fakat onu ümit etmekten utanıyorum.

Eminim ki bedelsiz zenginlik sendedir ve sen benim en iyi arkadaşımsın, fakat odamı dolduran süsleri atmaya içim elvermiyor.

Beni saran örtü toz ve ölüm örtüsüdür, ondan nefret ediyor, fakat yine ona aşkla sarınıyorum.

Borçlarım çoktur, muvaffakiyetsizliklerim büyük, utancım gizli ve ağır... Fakat yine, senden kendim için bir iyilik istemeye geldiğim zaman niyâzımın kabul edilmemesi korkusuyla titriyorum.

29

İsmimle ihâta ettiğim, O, bu zindanda ağlıyor. Ben sadece bu duvarı onun etrafına inşa etmekle meşgulüm; ve bu duvar göklere doğru yükseldikçe, onun karanlık gölgesinde kendi esas benliğim nazarlarımdan siliniyor.

Bu büyük duvardan gururlanıyor ve onu, bu ismin üstünde en küçük bir delik kalması ihtimalinden ürkerek toz ve toprakla sıvıyorum; sarf ettiğim bütün dikkate karşılık olarak kendi esas benliğim nazarlarımdan siliniyor...

30

Hüznüme giden yola yalnız olarak çıkmıştım. Fakat beni bu sessiz karanlıkta takip eden kimdir?

Onun mevcudiyetinden kaçınmak için kenara çekiliyor, fakat kurtulamıyorum.

O, çalımı ile yerdeki tozları kaldırıyor; mırıldandığım her kelimeye kendi yüksek sesini de katıyor.

O, benim kendi küçük benliğimdir, Tanrım, o utanmak bilmez; fakat senin kapına onun refâkatinde gelmekten ben utanıyorum.

31

"Mahbus, söyle bana, seni bağlayan kimdi?"

"Benim Efendimdi." Mahbus cevap verdi.

"Zenginlik ve iktidar hususunda herkese tefevvuk edeceğimi sanıyordum ve kendi hazineme, kralıma ait olan parayı yığdım. Uykumu yenemeyince Efendimin yatağına uzandım ve uyandığım zaman gördüm ki kendi hazine dairemde bir mahbusum."

"Mahbus, söyle bana, bu kırılmaz zinciri kim dövdü?"

Mahbus, "Bu demiri ben kendim dikkatle dövmüştüm," dedi. "Sandım ki yenilmez iktidarım, beni ihlâl edilemez bir hürriyet içinde bırakarak, bütün dünyayı bir esir gibi tutacaktı. Böylece gece ve gündüz büyük ateşler ve zalim, sert vuruşlarla zincirin üstünde çalıştım. Nihayet tam çalışma bitmiş ve zincir halkaları kırılmaz bir şekilde tamamlanmıştı ki, onun beni bağlamış olduğunu gördüm."

32

Bu dünyada beni sevenler, beni her hususta korumak isterler, fakat bu senin onlarınkinden daha büyük olan sevginden başka bir şekildedir ve beni sen serbest bulunduruyorsun.

Ben onları unutmadıkça, onlar beni terke cesaret edemezler. Fakat günler geçer ve sen görünmezsin.

Seni duâlarımda çağırmasam da, seni kalbimde tutmasam da, bana olan aşkın hâlâ aşkımı bekler.

33

Gündüzün onlar benim evime geldiler ve "Yalnız buradaki en küçük odayı alacağız," dediler.

Sana, "Allah'a ibadette yardım edecek ve onun lûtfundan ancak bizim hissemize düşen kısmını mütevâzıâne kabul edeceğiz," dediler; bir köşede yerlerini alarak sessiz ve mutî oturdular.

Fakat gecenin karanlığında onların huşûnet ve gürültüyle mukaddes mihrabıma saldırıp nezir taşının üstünde Allah'a bırakılmış hediyeleri günahkâr bir hırsla kaptıklarını gördüm.

34

Benden yalnız bir küçük parça kalsın ki, böylelikle sana "Benim her şeyimsin," diyebileyim.

İrademden yalnız bir küçük parça kalsın ki, böylelikle seni her tarafta hissedip her işimde sana koşabileyim ve her an aşkımı sana sunabileyim.

Benden yalnız bir küçük parça kalsın ki, böylelikle seni hiç gizleyemeyeyim.

Zincirlerimin yalnız bir parçası kalsın; çünkü ancak bu sûretle senin iradene bağlı bulunuyorum ve senin maksadın benim hayatımda rol oynuyor – bu, senin aşkının zinciridir.

35

Fikrin korkusuz olduğu ve başın dik tutulduğu yerde;
Bilginin serbest olduğu ve dünyanın husûsî duvarlarla
dar bölmelere ayrılmadığı yerde;
Kelimelerin, doğruluğun derinliğinden meydana çıktığı
yerde;

Sâ'yin, kollarını kemâle uzattığı yerde;
Berrak akıl nehrinin, ölmüş âdetlerin hazin çölünde
yolunu kaybetmediği yerde;
Zekânın mütemadiyen genişleyen fikir ve fiile senin
tarafından sevk edildiği yerde;
Tanrım, sen benim memleketimi, işte bu hürriyet
cennetinde uyandır.

36

Benim sana duâm budur, Rabbim – çarp, kalbimdeki ihtiyacın tâ kökünde çarp. Bana, sevinçlerimi ve üzüntülerimi kolayca kaldırabilecek kuvveti ver.

Bana, senin hizmetindeki aşkı semerelendirecek kuvveti ver.

Bana, fakre hürmetsizlik etmeyecek ve küstah kudretin önünde diz çökmeyecek kuvveti ver.

Bana, başımı her günkü kıymetsiz şeylerin üstünde tutacak kuvveti ver.

Ve bana, kuvvetimi senin emrine, aşk ile ferağ ettirecek kuvveti ver.

37

Öyle sanıyordum ki iktidarımın son hududunda seyahatim nihayete ermişti, önümdeki yol kapanmış, azığım tükenmiş ve sessiz karanlıkta yerleşmek zamanı gelmişti. Fakat anlıyorum ki, sen bende hiçbir son tasavvur etmiyorsun.

Dilde eski kelimeler sönünce kalpten gelen yeni nağmeler meydana çıkıyor ve eski yolların kaybolduğu yerde, hârikalarla dolu yeni bir ülke yükseliyor.

38

Seni, yalnız seni istediğimi – kalbim hiç durmadan tekrar etsin. Beni, geceli gündüzlü yolumdan çıkartmak isteyen bütün arzular boş ve esastan uzaktır.

Gece, ışık için edilen niyâzları kendi karanlığında saklarken bile benim lâşuurumun derinliklerinde "Seni, yalnız seni isterim" âvâzesi çınlar.

Fırtınanın bütün kuvvetiyle sükûna çarptığı halde el'an sükûnu ve sükûn içinde sona ermeyi araştırması gibi içimdeki isyan da senin aşkına çarptığı halde el'an feryadı "Seni, yalnız seni istiyorum" diye yükselir.

39

Kalbim sertleşip kavrulurken üstüme merhamet sağanaklarıyla gel.

Hayattan zarâfet kaybolunca, bir şarkı ile gel.

Gürültülü çalışmaların patırtısı her tarafta yükselerek beni dış âleme kapatınca, sükûnun Allahı olan Rabbim, bana rahatınla gel, huzurunla gel...

Yoksul kalbim bir köşede kapatılmış, başı önüne eğik otururken, kapıyı kır, aç benim sultanım ve bir hükümdar haşmetiyle gel.

Arzu, aklı gaflet ve tozla körleştirdiği zaman, ey mukaddes kimse, ey uyanık Sen, ışığınla gel, gürlemenle gel...

40

Rabbim, kavrulan kalbimde yağmur çok gecikti.

Ufuk gayet açık – ne hafif bir bulutun ince örtüsü ne uzaklardaki serin sağanağın en müphem bir imâsı.

Eğer sen arzu ediyorsan, ölümle kararmış kızgın fırtınayı gönder ve şimşek darbeleriyle gökleri bir uçtan bir uca sars.

Fakat Rabbim, geri çağır, kalbi sonsuzluk ve ümitsizlikle yakan; sakin, sert ve zalim, etrafı kaplayan bu sıcağı geri çağır.

Lûtufkâr bulut, baba'nın kızgınlık gününde ana'nın yaşla dolu bakışları gibi yüksekten aşağı doğru eğilsin...

41

Sevgilim, onların arkasında kendini gölgelerle saklayarak nerede duruyorsun? Onlar seni bir hiç telâkki ederek tozlu yolda itip geçiyorlar. Önümden geçenler birer birer çiçeklerimi alırken sana ayırdığım hediyelerimi sererek yorgun saatler geçiriyorum, sepetim hemen hemen boşaldı.

Bağırtı ve coşkunluk içinde birçok kafile geçiyor. Hep gölgeli sessizlikte ve onların arkasında duracak yalnız sen misin? Ve bekleyecek, ağlayacak, nafile bir arzuyla kalbini yıpratacak yalnız ben miyim?

Sabah ve öğlen geçti. Akşam karanlığında gözlerim artık uykudan ağırlaşmıştır. Evlerine giden adamlar bana bakıp gülüyor, beni utançla dolduruyorlar. Gömleğimi yüzüme çekerek bir dilenci kız gibi oturuyorum, bana istediğimin ne olduğunu soruyorlar ve ben gözlerimi indiriyor, cevap vermiyorum.

Çünkü onlara nasıl senin için beklediğimi ve senin gelmeye söz verdiğini söyleyebilirdim. Utanmadan, bu fakirliği, cihazımı hazırlamak için çektiğimi nasıl mırıldanabilirdim. Bu gururu kalbimin gizliliklerinde saklıyorum.

Otların üzerinde oturarak göklere bakıyor ve senin ânî gelişinin ihtişamını tahayyül ediyorum – bütün ışıklar yanıyor, arabanın üstünde altından bayraklar dalgalanıyor ve onlar, beni tozdan kaldırmak üzere senin yerinden indiğini, utanç ve gururla titreyen bu pejmürde dilenci kızını, o yaz rüzgârında bir zâhife gibi yerlerde sürünen dilenci kızını yanına oturttuğunu görünce yolun kenarında hayret içinde duraklıyorlar.

Fakat zaman geçiyor ve hâlâ arabanın tekerlek sesleri duyulmuyor. Zafer gürültüsü, zafer bağırtısı ve coşkunluğu içinde birçok kafileler geçiyor, hep gölgeli sessizlikte ve onların arkasında kalacak yalnız sen misin? Ve bekleyecek, ağlayacak, nafile bir arzu ile kalbini yıpratacak yalnız ben miyim?

42

Bir sabah erkenden bana, yalnız senin ve benim bir yelkenli içinde, mevcut olmayan bir ülkeye ve sonsuzluğa giden, dünyada hiçbir kimsenin haberdâr olamayacağı bir hacca çıkacağımız fısıldandı.

Bu kıyısız okyanusta, senin, sessizce dinlerken açılan gülümseyişin önünde şarkılarım dalgalar gibi serbest ve kelimelerim bütün bağlarından kurtulmuş nağmelere kalbolacaktı.

Vakit henüz gelmedi mi? Daha yapılacak işler mi var? Akşam, sahilin üstüne çökmekte ve deniz kuşları kaybolan aydınlıkta yuvalarına dönmektedir.

Kim bilir zincirler ne zaman çözülecek ve sandal, gurubun son parıltısı gibi ne zaman gecenin içinde kaybolacak.

43

Kendimi senin için hazır bulundurmadığım bir gündü; ben hiç farkına varmadan, hükümdarım, sen, hattâ halktan bir kimse gibi kalbime girerek hayatımın geçip giden birçok anlarına ebediyet damgasını vurdun.

Ve bugün ben tesadüfen onları aydınlatıp da senin damganı görünce, hepsini, unutulmuş âdî günlerin neş'eli ve kederli hatıralarıyla karışmış bir toz içinde darmadağınık buluyorum.

Benim tozlar arasındaki çocukça oynayışıma sen hakaretle karşı koymadın ve oyun odamda işittiğim ayak sesleri, yıldızdan yıldıza aksedenlerin aynıydı.

44

Gölgenin ışığı avladığı, ilkbahar yağmurunun yağdığı yol kenarında böylece bekleyip bakmak benim zevkimdir.

Meçhul semalardan havadisle gelen haberciler! Beni selâmlayın ve yoldan hızla geçin.

Kalbim içten mes'uddur ve esen rüzgârın nefesi tatlıdır.

Seher vaktinden akşam karanlığına kadar burada, kapımın önünde otururum, biliyorum ki, onu göreceğim mes'ud dakika ansızın geliverecektir.

Bir yandan hep yalnız başıma gülümser ve teganni ederim, bir yandan da hava va'din güzel kokusuyla dolar.

45

Onun sessiz adımlarını işitmedin mi? O gelir, gelir, daima gelir.

Her an ve her zaman, her gün ve her gece o gelir, gelir, daima gelir.

Aklımda değişik değişik esen havaların hemen her birinde birçok şarkılar söyledim. Fakat onların nağmeleri bugün mütemadiyen şöyle bağırdılar: "O gelir, gelir, daima gelir."

Güneşli nisanın râyihalı günlerinde orman yolundan o gelir, gelir, daima gelir.

Keder keder üstüne iken, kalbime basan şey onun adımlarıdır ve neş'eyi parlatan şey de ayaklarının altın temasıdır.

46

Bilmiyorum, bana rastlamak için ne kadar uzak zamandan beri daima yaklaşıyorsun. Güneşin ve yıldızların seni benden hiçbir zaman mütemadiyen saklayamazlar.

Birçok sabah ve akşam vakitlerinde senin ayak seslerin işitildi. Ve senin habercin kalbimin içine girerek beni gizlice çağırdı.

Bilmiyorum neden bugün hayatım hep heyecanlıdır ve neden kalbimden titrek bir neş'e geçiyor... Sanki işlerimi tasfiye etmek zamanı gelmiş gibidir ve havada senin tatlı mevcudiyetinin bayıltıcı kokusunu hissediyorum.

47

Gece onu beyhude yere beklemekle hemen hemen sona erdi. Sabaha karşı yorgun bir halde uykuya dalmışken, birdenbire kapıma gelmesinden korkuyorum.

Ey dostlar, yolu ona açık bırakın – ona mâni olmayın...

Şayet onun ayak sesleri uyandırmazsa beni kaldırmaya uğraşmayın, yalvarırım. Sabah aydınlığının bayramında kuşların gürültülü korosuyla, rüzgârın isyanıyla uyandırılmak istemiyorum, hattâ kapıma ansızın Tanrım bile gelse, rahatsız edilmeden uyuyayım.

Âh benim uykum, sona ermek için yalnız onun dokunuşunu bekleyen kıymetli uykum... Âh benim kapalı gözlerim, uyku karanlığından meydana gelmiş bir rüyâ gibi gülümseyerek önümde dururken yalnız onun tebessüm ışığına açılacak olan kapalı gözlerim...

O bana bütün ışıkların ve şekillerin ilki halinde görünsün, uyanan ruhuma neş'enin ilk titreyişi onun nazarlarından gelsin ve benim kendime dönüşüm, doğrudan doğruya ona dönüşüm olsun...

48

Sakin sabah denizi kuş cıvıltılarına kalboldu.

Yol kenarındaki bütün çiçekler neş'eliydi. Ve biz çalışıp, hiçbir şeye aldırmaksızın yolumuza devam ederken altın bolluğu bulutların arasından taşıyordu.

Ne şen şarkılar söyledik ne de oynadık; alışveriş için kasabaya gitmedik; ne bir kelime konuştuk ne de gülümsedik; yolda hiç yavaşlamadık. Zaman ilerledikçe adımlarımızı sıklaştırdık.

Güneş semanın ortasına yükseldi. Ve gölgelikte kumrular ötüştü. Kurumuş yapraklar sıcak öğle havasında raks edip döndüler. Çoban çocuğu tûbânın gölgesinde uyuyup rüyâ gördü, ben de su kenarına uzanarak yorgun kollarımı otların üstüne uzattım.

Yoldaşlarım bana istihfafkâr gülüştüler ve başlarını dik tutarak tez tez ilerlediler; ne geriye baktılar ne de dinlendiler; ilerideki mavi siste kayboldular. Birçok çayırlardan ve tepelerden gittiler. Yabancı, uzak ülkelerden geçtiler... Bütün îtibar sana, ey nihayetsiz yolun kahraman sahibi! Alay ve takbih beni kalkmam için dürtükledi, fakat bende hiçbir cevap bulamadı.

Kendimi zilletin mes'ud derinliğinde – sönük bir ışığın gölgesinde kaybolmaya terk ettim.

Güneşle işlenmiş zulmetin rahatlığı kalbime ağır ağır yayıldı. Niçin seyahat etmiş olduğumu unuttum, aklımı gölgelerin dolambaçlarına ve şarkılara hiç mukavemetsiz teslim ettim.

Nihayet uykumdan uyanıp da gözlerimi açınca seni, gülümseyişinle uykumu kaplıyor ve yanımda duruyor gördüm. Halbuki ben yolumun uzunluğundan, yoruculuğundan ve sana varmak için yapılacak mücadelenin çetinliğinden ne kadar korkmuştum.

49

Sen tahtından indin ve benim kulübemin kapısında durdun.

Bir köşede yalnız başıma teganni ediyordum, nağmeler senin kulağına çalındı. Tahtından indin ve benim kulübemin kapısında durdun.

Senin salonunda ustalar pek çoktur ve orada her saat şarkı söylerler. Fakat acemiliğin bu basit türküsü senin aşkına tesir etti. Bir hazin nağme dünyanın bu büyük musikisiyle karıştı ve sen mükâfat için bir çiçekle indin ve kulübemin kapısında durdun.

50

Senin altından araban uzaktan muhteşem bir rüyâ gibi görünüp de bu hükümdarlar hükümdarının kim olduğunu merak ettiğim sırada, köy yolunda kapıdan kapıya dilenmeye çıkmıştım!

Ümitlerim yükseldi, kötü günlerimin bir sona erdiğini zannettim ve istemeden verilecek sadakayı, toz toprak içinde her tarafa dağılan zenginliği beklemeye koyuldum.

Araba benim bulunduğum yerde durdu. Nazarların bana rastladı ve bir tebessümle aşağı indi! Nihayet hayatıma bahtın açıldığını hissettim, sonra sen birdenbire sağ elini uzatarak, "Bana verecek neyin var?" dedin.

Âh dilenmek üzere avucunu dilenciye açmak ne asîl bir hareket! Ben şaşırmış ve kararsız durakalmıştım, nihayet torbamdan yavaşça en küçük buğday tanesini alarak sana verdim.

Fakat gün biterken torbamı boşaltıp da, yerde, fakir yükümün arasında en küçük bir altın parçası bulunca ne kadar şaşırmıştım. Acı acı ağladım ve istedim ki, sana her şeyimi verecek bir kalbim olmuş olsaydı.

51

Gece karanlık çöktü. Günümüzün işi bitmişti. Zannettik ki gecenin son misafiri de gelmiş ve köyde bütün kapılar kapanmıştı. Yalnız bazıları, hükümdarın geleceğini söylediler. Biz güldük ve "Hayır, imkânı yok!" dedik.

Kapıya vuruluyormuş gibi geldi ve biz "Bu, rüzgârdan başka bir şey olamaz," dedik. Lâmbaları söndürdük ve uykuya yattık. Yalnız bazıları "Bu habercidir!" dediler. Biz güldük ve "Hayır, rüzgâr olmalı!" dedik.

Gecenin ölü ıssızlığında bir ses duyuldu. Uyku içinde sandık ki bu uzaktaki fırtına idi. Yer titredi, duvarlar sarsıl-

dı, uykumuzda rahatsız olduk. Yalnız bazıları, bunun, tekerleklerin sesi olduğunu söylediler. Uykuda bir mırıldanışla, "Hayır, bulutların gürlemesi olmalı!" dedik.

Trampet çalındığı zaman gece hâlâ karanlıktı. "Uyanın, gecikmeyin!" sesi duyuldu. Ellerimizi kalplerimize bastırdık ve korkudan titreştik. Bazıları, "Bakın, hükümdarın bayrağı!" dediler. Ayağa fırladık ve bağrıştık, "Kaybedecek vaktimiz yok!"

Hükümdar geldi – fakat ışıklar nerede? Çelenkler nerede? Onu oturtacak taht nerede? Âh, utanılacak şey, âh ne utanılacak şey! Salon nerede, süsler nerede? Birisi, "Bu bağrışma beyhudedir!" dedi. "Onu boş ellerle karşıla, tamamen çıplak olan odalarına götür!"

Kapıları açın, borular öttürülsün! Gecenin derinliğinde, karanlık ve hazin evimizin hükümdarı geldi. Gök gürülder. Karanlık şimşekle titrer. Paralanmış hasırı çıkart ve avluya ser. Fırtına ile beraber ansızın bizim korkunç gecemizin hükümdarı geldi.

52

Senden, boynundaki gülden çelengi isteyebileceğimi sanıyordum – fakat cesaret edemedim. Sen gittikten sonra, yatakta onun birkaç kırıntısını bulmak ümidiyle ve böylece sabahı bekledim, düşmüş bir iki yaprak için seher vakti dilenciler gibi arandım.

Acayip, bu bulduğum da nedir? Aşkından kalan bu nişâne nedir? Bu ne çiçek ne baharat ne de bir kokulu su şişesi... Bu, senin alev gibi parlayan, yıldırım gibi ağır kudretli kılıcındır. Sabahın taze aydınlığı pencereden gelerek senin yatağına dağılır. Sabah kuşu cıvıldayarak sorar, "Kadın, neyin var?" Hayır, bu ne çiçek ne baharat ne de bir kokulu su şişesi – bu, senin korkunç kılıcın.

Oturur ve hayretle düşünürüm, nasıl şey senin bu hediyen! Onu saklayacak yer bulamıyorum. Zayıf olduğumdan kuşanmaya utanırım, göğsüme bastıracak olsam incitir. Mamafih, ben yine zahmetli bir yük olan bu şerefi, senin hediyeni taşıyacağım.

Artık dünyada benim için hiçbir tehlike yoktur ve benim bütün mücadelelerimde sen muzaffer olacaksın. Bana arkadaş olarak ölümü bıraktın, ben onu kendi hayatımla tetviç edeceğim. Senin kılıcın, bağlarımı kesip kopartmak için benim yanımdadır ve dünyada benim için hiçbir korku kalmayacaktır.

Artık, bütün âdî süsleri terk ediyorum. Kalbimin Allahı, bundan sonra benim için ne beklemek ve köşelerde ağlamak ne de mahcubiyet ve tatlı tavırlar yok. Süslenmek için sen bana kılıcını verdin. Artık bana çocukça tezyînat yok.

53

Senin, yıldızlarla donanmış ve on binlerce renkli mücevherle mahirane işlenmiş bileziğin pek güzel. Fakat bana, senin kılıcın çok daha güzel gelir. O kılıç ki, şimşeğinin şuâı, "VİŞNU"ya* ait ilâhi kuşun, kızgın ve kızıl gurup aydınlığında açılmış kanadına benzer.

O, ölümün nihâî darbesinin verdiği ıztırap vecdi içindeki hayatın son bir cevabı gibi titrer; O, dünyevî hislerin bir şedid parlayışla yanışının berrak alevi gibi ışıldar.

Senin yıldızdan mücevherlerle donanmış bileziğin çok güzel, fakat kılıcın, ey gök gürlemelerinin ilâhı, bakmak veya düşünmekle insana dehşet veren âzamî bir güzellikte işlenmiştir.

---

* Brahma dininin ilâhlarından biri. (ç.n.)

54

Senden hiçbir şey istemedim; kulağına ismimi fısıldamadım. Sen ayrılıp giderken ben sesimi çıkarmadım. Ben, ağaç gölgelerinin meyillenerek düştüğü kuyunun yanında yalnız başımaydım ve kadınlar, ağzına kadar dolu topraktan testileriyle evlerine dönmüşlerdi. Beni de çağırarak bağırdılar, "Bizimle gel, vakit öğleye yaklaşıyor." Ben ise kendimi müphem birtakım zevklerin içinde kaybetmiş olarak uyuşup gecikiyordum.

Sen gelirken ayak seslerini işitmedim. Gözlerin, bana değdiği vakit üzgündü; yavaşça "Ben susuz bir yolcuyum," derken sesin titriyordu. Hülyalarımdan uyandım ve testimden, bitişmiş avuçlarına su boşalttım. Üstümüzde yapraklar hışırdadı; kuku kuşu görünmeyen karanlıklardan doğru teganni etti ve yolun kıvrımından *Babla* çiçeklerinin kokusu geldi.

Sen adımı sorunca utanarak sustum. Çünkü, beni aklında tutmak için sana ne yapmıştım? Fakat susuzluğunu gidermek için sana su verebilmiş olmanın hâtırası kalbimi sararak onu bir nevi lezzet içinde bulunduracak. Sabah ilerledi, kuş yorgun nağmeler mırıldanıyor, *Neem* yaprakları üstümüzde hışırdıyor ve ben oturmuş düşünüyor, düşünüyorum.

55

Kalbin gevşeklik içinde ve uyku hâlâ gözlerinden akıyor.

Duymadın mı ki çiçek, dikenlerin arasında ihtişamla hüküm sürüyor? Uyan, uyan! Zaman beyhude geçmesin!

Taşlı yolun nihayetinde, bâkir yalnızlığın ülkesinde benim arkadaşım yalnız başına oturuyor. Onu aldatma. Uyan, uyan!

Ne olur, gök öğlen saatinin sıcağıyla solur ve titrerse, ne olur yanan toprak susuzluk örtüsünü yayarsa?..

Kalbinin derinlerinde neş'e yok mu? Senin her ayak sesinde yolun harpı ıztırabın tatlı musikisini çalmayacak mı?

56

İçim senin neş'enle öyle dolu ki! Sen o şekilde bana indin ki... Ey sen, bütün cennetlerin ilâhı, eğer ben olmasaydım senin aşkın nerede olacaktı? Sen beni, bu zenginlikte kendine arkadaş olarak aldın. Kalbimde senin neş'enin sonsuz oyunu. Senin iraden hayatımda daima şekil almaktadır.

Ve bunun için, Sen ki hükümdarlar hükümdarısın; kendini, benim kalbimi teshir edecek güzellikle süslüyorsun. Ve bunun için senin aşkın kendisini, seni sevenin aşkı içinde kaybediyor ve orada Sen, ikisinin mükemmel bir âhengi biçiminde görünüyorsun.

57

Işık, benim ışığım, dünyayı dolduran ışık, göz öpen ışık, kalp tatlılaştıran ışık!

Sevgilim, ışık hayatımın içinde raks ediyor, sevgilim, ışık aşkımın tellerini ihtizaz ettiriyor; gök açılıyor, rüzgâr çılgınca koşuyor, kahkaha dünyayı dolaşıyor.

Kelebekler yelkenlerini ışık denizine doğru açıyorlar. Zambak ve yaseminler ışık dalgalarının üstünde yükseliyorlar.

Işık her bulutun üstünde altınlara bölünüyor, sevgilim ve bol bol mücevherler saçıyor.

Neş'e ve ölçüsüz saadet, yapraktan yaprağa dağılıyor, sevgilim. Cennetin nehri kıyılarını suya boğuyor ve sevinç seli bütün etrafı kaplıyor.

58

Bütün neş'eler benim son şarkımda birleşsin – neş'e ki, dünyayı akıllara şaşkınlık veren bir çayır bolluğuyla kaplar; neş'e ki, hayat ve ölüm geniş dünyanın üstünde raks ederken ikizler meydana çıkarır; neş'e ki, bütün hayatı kahkaha ile sarsıp uyandırarak yolunu fırtınalarla açar; neş'e ki, açılmamış kızıl ıztırap nilüferinin üstünde sakin oturur ve neş'e ki, üstünde toz olan her şeyini atar ve tek bir kelime bilmez.

59

Evet biliyorum, bu senin aşkından başka bir şey değil ey kalbimin sevgilisi – yaprakların üstünde raks eden bu altından ışık, semada seyreden bu başı boş bulutlar, alnımda serinliğini bırakarak esip giden bu rüzgâr...

Sabah ışığı gözlerimi kapladı – bu, senin kalbime gönderdiğin haberdir. Yüzün yükseklerden doğru eğilmiş, gözlerin aşağıya benim gözlerime bakıyor ve kalbim senin ayaklarına değiyor.

60

Sonsuz dünyaların deniz kıyısında çocuklar toplanırlar. Üstlerinde uçsuz bucaksız sema hep hareketsiz ve rahat bilmeyen su azgın bir haldedir. Sonsuz dünyaların deniz kıyısında çocuklar bağrışmalar ve rakslarla toplanırlar.

Toprakla evlerini inşa eder ve boş istiridye kabuklarıyla oynarlar. Kurumuş yapraklarla sandallarını örerler ve onları, gülümseyerek, vâsi derinlerde yüzdürürler. Çocuklar dünyaların deniz kıyısında oyunlarını oynarlar.

Onlar yüzmek bilmezler, onlar ağ atmasını bilmezler. Çocuklar çakıl taşlarını toplayıp tekrar dağıtırlarken, inci arayıcılar inci için denize dalarlar, tüccarlar gemileriyle seya-

hat ederler. Onlar saklı hazineler aramazlar ve ağ atmasını bilmezler.

Deniz kahkahalarla yükselir. Soluk parıltılar deniz sahillerinin gülümseyişidir. Ölüm taşıyan dalgalar, bebeğinin beşiğini sallayan bir anne gibi çocuklara mânâsı olmayan şarkılar söyler. Deniz çocuklarla oynar ve soluk parıltılar deniz sahilinin gülümseyişidir.

Sonsuz dünyaların deniz kıyısında çocuklar toplanırlar. Fırtına, yolları olmayan göklerde dolaşır; gemiler, iz tutmaz sularda kazaya uğrarlar; ölüm her tarafı kaplamıştır ve çocuklar oynarlar. Sonsuz dünyaların deniz kıyısında çocukların büyük toplantısı vardır.

61

Bebeğin gözlerinde esen uyku – kimse bilir mi ki bu nereden gelir? Evet, rivayete göre, onun geldiği yer ateş böceklerinin donuk bir ışıkla aydınlattıkları ormanın gölgeleri arasında bulunan peri köyündedir, orada iki muhteriz füsun tomurcuğu asılıdır. Uyku oradan çocukların gözlerini öpmeye gelir.

Bebeğin dudaklarında çırpınan gülümseyiş – kimse bilir mi ki bu nerede doğmuştur? Evet, rivayete göre, hilâlin genç ve sönük bir kolu, kaybolmak üzere bulunan bir sonbahar bulutunun ucuna değmiş ve orada çiyle yıkanan bir sabah rüyâsından, ilk gülümseyiş doğmuştu. – Uyuyan bebeğin dudaklarında çırpınan gülümseyiş.

Çocuğun uzuvlarında açan tatlı, yumuşak tazelik – kimse bilir mi ki o, bunca zamandır nerede saklıydı? Evet, anne bir genç kızken bu, onun kalbini, aşkın müşfik ve sessiz esrârıyla kaplıyordu – çocuğun uzuvlarında açan tatlı, yumuşak tazelik...

62

Sana renkli oyuncaklar getirdiğim zaman, çocuğum, neden bulutlarda, suda, böyle bir renk oyunu olduğunu ve neden çiçeklerin renklere boyandığını anlıyorum – sana renkli oyuncaklar verdiğim zaman...

Senin raks etmen için şarkı söylediğim zaman, neden yapraklarda musiki olduğunu ve neden dalgaların dinleyen arzın kalbine ses koroları gönderdiklerini tam mânâsıyla biliyorum – senin raks etmen için şarkı söylediğim zaman...

Senin haris ellerine tatlı şeyler getirdiğim zaman, neden çiçeğin kâsesi içinde bal olduğunu ve neden yemişlerin gizlice tatlı bir mâyi ile doldurulduğunu tam mânâsıyla biliyorum – senin haris ellerine tatlı şeyler getirdiğim zaman...

Seni gülümsetmek için yüzünden öptüğüm zaman, sevdiğim, sabah aydınlığında gökten akan neş'enin ve yaz rüzgârının vücuduma getirdiği hazzın ne olduğunu hakkıyla anlıyorum. – Seni gülümsetmek için yüzünden öptüğüm zaman...

63

Sen beni, tanımadığım arkadaşlara tanıttın... Sen bana, benim olmayan evlerde oturacak yerler verdin. Sen uzağı yakına getirdin ve yabancıyı kardeş yaptın.

Alışmış olduğum evimi terke mecbur kalınca kalbim muztarip olur. Unuturum ki, yenide, eskisi oturur ve aynı zamanda sen de otursun.

Doğuştan ölüme kadar, bu dünyada veya diğerlerinde beni her nereye sevk edersen kalbimi gayri samîmî olduklarımızın kalbine neş'e bağlarıyla bağlayan sensin, benim, sonsuz hayatımın aynı tek arkadaşı olan Sen...

Bir kimse seni bildi mi, artık yabancılık yoktur, artık hiçbir kapı kapalı değildir. Âh ben duâcıya şunu bağışla ki

birçoklarının oyununda, birisi tarafından dokunulmak saadetinden hiçbir zaman mahrum olmayayım.

64

Yüksek otlar arasındaki tenha nehrin meylinde ona sordum, "Hanım kız, lâmbanı maşlahınla gölgeleyerek nereye gidiyorsun? Benim evim tamamen karanlık ve yalnız – ışığını bana ödünç ver! Koyu gözlerini bir an için kaldırdı ve karanlıktan doğru yüzüme baktı. "Günün aydınlığı batıda kaybolurken lâmbayı suda yüzdürmek için nehre geldim," dedi. Yüksek otlar arasında yalnız başıma durdum ve onun lâmbasının lüzumsuz yere sürüp giden titrek şûlesine baktım.

Yaklaşan gecenin sessizliğinde ona sordum, "Hanım kız, bütün ışıkların yanmış – o halde lâmbanla nereye gidiyorsun? Benim evim tamamen karanlık ve yalnız – ışığını bana ödünç ver." Koyu gözlerini yüzüme kaldırdı ve bir an için şüpheyle durdu. Nihayet, "Lâmbamı göğe ithaf etmeye geldim," dedi. Durdum ve onun boşlukta beyhude yere yanan lâmbasına baktım.

Gece yarısının mehtapsız karanlığında ona sordum. "Hanım kız, lâmbanı kalbinin yakınına tutmaktan maksadın nedir? Benim evim tamamen karanlık ve yalnız – ışığını bana ödünç ver." Bir dakika durdu ve düşünerek benim yüzüme baktı, "Işığımı, ışıkların bayramına iştirak için getirdim," dedi, durdum ve onun, ışıklar arasında hiçbir işe yaramayarak kaybolmuş küçük lâmbasına baktım.

65

Hayatımın bu taşan kâsesinden nasıl bir ilâhi içki elde edecektin, Tanrım?

Şairim! Kendi yarattığını benim gözlerimden doğru görmek ve kendi ebedî âhengini dinlemek için benim kulakla-

rımın kapısında durmaktan haz mı duyarsın? Senin dünyan benim kafamın içinde kelimeler örüyor ve senin neş'en onlara musiki katıyor. Sen kendini aşk ile bana veriyor ve sonra bütün kendi letâfetini bende tadıyorsun.

66

Ziyaların ve parlaklıkların fecrinde benim benliğim içinde kalan O; peçesini sabah aydınlığında hiçbir zaman açmayan O; sana, benim nihâî şarkıma sararak vereceğim son hediyem olacaktır, Tanrım.

Kelimeler ona izdivaç teklif ettiler fakat muvaffak olamadılar; iknâ istekli kollarını ona beyhude yere uzattı.

Onu kalbimin tâ içinde tutarak diyar diyar dolaştım, onun etrafında hayatımın boy atan ve çürüyen kısımları yükseldiler ve düştüler.

O, düşüncelerim, hareketlerim, dalışlarım, rüyâlarım üstünde hüküm sürdü, fakat yine de yalnız başına ve uzakta durdu.

Birçok adamlar kapımı çalarak onu istediler ve nevmid olarak geri döndüler.

Dünyada onu yüz yüze gören kimse yoktu ve O, senin tarafından tanınmayı bekleyerek kendi kendine kaldı.

67

Sen gök olduğun kadar yuvasın da.

Ey güzel sen, orada, yuvanın içinde ruha renkleri, sesleri ve râyihaları katan senin aşkındır.

Sabah, arzın tâcına doğru, sağ elindeki altından sepette güzellik çelengini taşıyarak sessizce geliyor. Ve akşam, garptaki sükûn okyanusundan altın testisinde sessizlik suyu taşıyarak sürülerin terk ettiği çayırın ve izleri silinmiş yolun üstünden doğru geliyor.

Fakat orada, uçsuz bucaksız semanın ruhların gezinmesi için açıldığı yerde, lekesiz, beyaz parlaklık hüküm sürer. Ne gün ne gece, ne şekil ne renk ve hiç, hiçbir kelime yok.

68

Senin güneş huzmelerin, uzatılmış kollarla benim dünyama gelir ve geriye senin ayaklarına, gözyaşlarımdan, iç çekişlerimden ve şarkılarımdan meydana gelmiş bulutları taşımak üzere bütün gün kapımda bekler.

Sen, müşfik bir hazla, yıldızlı göğsünü, sayısız biçimler ve şekiller vererek, biteviye değişen renklerle boyadığın bu dumanlı buluttan mantoya sararsın.

Pürüzsüz ve berrak olan sen, onu hafifliği, kolaylığı, müşfikliği, ağlayışı ve karanlığı için seviyorsun. Ve bunun içindir ki o senin müthiş aydınlığını müheyyiç gölgeleriyle örtebiliyor.

69

Gece gündüz benim damarlarımdan akan hayat ırmağının aynı, dünyadan da âhenkdâr ölçülerle raks ederek akar.

Bu, sayısız çayırlıklar arasından ve dünyanın tozu içinden doğru neş'e ile geçip gürültülü yaprak ve çiçek dalgalarına kalbolan hayatın aynıdır.

Bu, doğuş ve ölümün okyanustan beşiğinde med ve cezirle sallanan hayatın aynıdır.

Öyle hissediyorum ki, uzuvlarım bu hayat dünyasının dokunuşuyla kemâle erdirilmiştir. Ve benim gururum, şu anda damarlarımda raks eden senelerin hayatdâr nabzından gelir.

70

Sen, bu âhengin zevkiyle zevklenişe, bu delice neş'enin girdabında sarsılarak kayboluş ve parçalanışa bîgâne misin?

Her şey sürüklenir, durmak bilmez, arkasına bakmaz, hiçbir kuvvet onlara mâni olamaz, onlar hep sürüklenir.

Bu sür'atli musikiye ayak uyduran mevsimler raks ederek gelip geçerler – her an dağılan, ayrılan ve ölen renkler, âhenkler ve kokular bol bir neş'eyle, tükenmeyen çağlayanlar halinde akar.

71

Kendi kendimden birçok şeyler yapıp onu her tarafa çevirecek ve böylece senin parlaklığına renkli gölgeler saçacaktım – işte senin *Maya*'n.*

Sen kendi benliğinden bir parça ayırıyor ve sonra, kendinden ayrılmış parçanı on binlerce nağme ile çağırıyorsun. Senin bu kendini bölüşün bende şekil buldu.

Müessir şarkı; değişik renkli gözyaşları, gülümsemeler, korkular ve iniltileriyle, bütün gökyüzünde akisler verdi; dalgalar kalkıp kalkıp tekrar iner, rüyâlar kesilir ve yeniden görülür. Benim mağlûbiyetim senin mağlûbiyetindir. Bu senin kaldırdığın perde günün ve gecenin sürtünmesiyle sayısız şekillere boyanır. Onun arkasında senin, bütün kısır, düz hatları atarak kavislerin hayret veren esrarıyla örülü koltuğun vardır.

Senin ve benim mevkibimiz göklere yayıldı. Senin ve benim âhengimizle hava ihtizaz içinde... Ve bütün çağlar seni ve beni gizleyip aramakla geçmekte.

---

* Bir nevi Hint elbisesi. (ç.n.)

72

Benliğimi derin, gizli dokunuşlarıyla uyandıran, odur, en içtekidir.

Sihrini bu gözlere döken ve kalbimin tellerinde saadet ve ıztırabı muhtelif nağmelerle neş'e içinde çalan odur.

Bu *Maya*'nın nescini altın ve gümüşün, mavi ve yeşilin kaybolmuş renkleriyle ören ve bu kumaşın kıvrımları arasından, dokunmasıyla kendimi unuttuğum ayaklarını gösteren odur.

Günler gelip yıllar geçer ve kalbimi birçok isimlerle, birçok kıyafetlerle, neş'e ve kederin vecdi içinde harekete getiren hep odur.

73

Halâsı reddetmem. Serbestinin binlerce zevk bağıyla beni sarışını hissediyorum.

Sen her zaman bana, bu toprak testiyi ağzına kadar doldurarak, bol renkli ve bol râyihalı şarabının hulâsasından verirsin.

Benim dünyam yüzlerce muhtelif lâmbasını senin ateşinden yakacak ve onları senin ma'bedinin nezir taşına koyacak.

Hayır, ben hiçbir zaman hislerimin kapısını kapatmayacağım. Görüş, işitiş ve dokunuşun zevki senin zevkini taşıyacak.

Evet benim bütün hayallerim neş'enin ışığı halinde yanacak ve bütün arzularım aşk meyveleri halinde olgunlaşacak.

74

Artık gün sona erdi, gölgeler her tarafı kapladı. Testimi doldurmak için ırmağa gitmek zamanı geldi.

Akşam havası suyun hüzünlü musikisine hâhişkâr. Âh, o beni karanlığa çağırıyor. Issız yolda kimseler yok, üstümde rüzgâr esiyor, nehirde dalgacıklar şahlanıyor.

Eve geri dönüp dönemeyeceğimi bilmiyorum. Kiminle rastlaşıp birleşeceğimi bilmiyorum. İşte orada, sığdaki küçük sandalın içinde, meçhul adam Lavtasını çalıyor.

75

Senin biz fânilere verdiğin hediyeler bütün ihtiyaçlarımızı karşılar. Fakat yine de tekrar sana hiç eksilmeden geri gider.

Nehrin yapacak günlük işi var, tarlalar ve köyler arasından acele ediyor, fakat yine de onun durmayan akışı senin ayak yıkadığın yere doğru koşuyor.

Çiçek, havayı râyihasıyla tatlılaştırır; fakat yine de onun son hizmeti kendisini sana sunmaktır.

Sana ibadet dünyayı za'fa düşürmez.

Şairin sözlerinden insanlar, kendilerini en çok tatmin edici mânâyı çıkarırlar; fakat yine de onların nihâî mânâları seni gösterir.

76

Birbiri üstüne her gün, ey hayatımın Allahı, seninle yüz yüze kalacak mıyım? Ellerim kavuşmuş olarak, ey bütün dünyaların Allahı, seninle yüz yüze kalacak mıyım?

Büyük göğünün altında, yalnız ve sessizlik içinde, mütevâzı bir kalple, seninle yüz yüze kalacak mıyım?

Bu yorgunluk ve iş gürültüsüyle dolu çalışkan dünyanda gidip gelen kalabalığın arasında seninle yüz yüze kalacak mıyım?

Ve benim bu dünyadaki işlerim bitince, ey hükümdarlar hükümdarı, yalnız ve konuşmaksızın, seninle yüz yüze kalacak mıyım?

77

Seni Allahım olarak biliyor ve uzak duruyorum. – Seni kendimin bilerek yakınına gelmiyorum. Seni babam biliyor ve ayaklarının önünde eğiliyorum. – Arkadaşım gibi elini sıkmıyorum.

Senin, aşağıya inerek kendini ben gibi idare ettiğin yerde, seni kalbime bastırmak ve bir arkadaş edinmek için durmuyorum.

Sen, benim, kardeşlerim arasında kardeşsin, fakat ben onlarla alâkadar olmam, kazancımı onlarla taksim etmem ve böylece her şeyimi seninle paylaşırım.

Sevinç ve keder anlarında insanların yanında kalmam ve böylece seninle bulunurum. Hayatımı bırakmaktan çekinirim, fakat böylelikle hayat ummânı içine de batmam.

78

Hilkatin henüz yeni olduğu, yıldızların henüz ilk ihtişamlarıyla parıldadığı vakit, Allahlar gökte bir içtimâ yaptılar ve teganni ettiler, "Ey kemâlin resmi! Kırılmamış neş'e!"

Fakat birisi birdenbire bağırdı – "Bana öyle geliyor ki ışıkların zincirinde eksiklik var ve yıldızlardan biri kaybolmuş."

Harpın altından teli inledi, şarkı durdu ve dehşet içinde bağırdılar – "Evet, bu kaybolan yıldız en iyisiydi; o, bütün semanın şerefiydi!"

O günden beri, onun aranması bitmiyor ve feryat, birinden ötekine dolaşarak söylüyor ki, dünya onunla tek neş'esini kaybetmiştir.

Yalnız, gecenin en derin sükûnunda yıldızlar gülümser ve aralarında fısıldarlar – "Bu arayış beyhudedir! Bozulmayan kemâl her şeyin üstünde!.."

79

Eğer bu hayatımda sana rastlamak nasibim değilse, seni görmek fırsatını kaçırdığımı idrak edeyim, bu kederin ıztırabını rüyâlarımda ve uyanık saatlerimde hep taşıyayım.

Günlerim bu dünyanın kalabalık pazarında geçerken ve ellerim günün kârıyla dolarken, şunu idrak edeyim ki ben hiçbir şey kazanmadım – bir an için bile unutmayayım, bu kederin ıztırabını rüyâlarımda ve uyanık saatlerimde hep taşıyayım.

Yol kenarında yorgun ve soluyarak otururken, yatağımı tozlar üstüne sererken, daima idrak edeyim ki, uzun yolculuk hâlâ önümdedir, – bir an için bile unutmayayım, bu kederin ıztırabını rüyâlarımda ve uyanık saatlerimde hep taşıyayım.

Odalarım süslenmişken, flütler çalar ve yüksek kahkahalar atılırken her zaman hatırlayayım ki, evime seni dâvet etmedim – bir an için bile unutmayayım, bu kederin ıztırabını rüyâlarımda ve uyanık saatlerimde hep taşıyayım.

80

Ben semada beyhude yere gezinen bir sonbahar bulutunun bakiyesiyim, ey benim her zaman muhteşem güneşim! Senin dokunuşun henüz benim buhârımı kendi ışığıyla bir yaparak eritmedi ve böylece, ben senden ayrılan ayları ve seneleri sayıyorum.

Eğer senin de arzun bu ise ve oyununa uygun geliyorsa, bendeki bu geçici boşluğu al, onu renklerle boya, altınla yaldızla, başı havalı rüzgârın üstünde yüzdür ve onu birçok harikalar içinde dağıt.

Ve geceleyin, sen bu oyunu sona erdirmeyi arzu edince, ben yine eriyecek ve karanlıklarda kaybolacağım. Yahut bu, lekesiz şeffaflık serinliği içindeki beyaz bir sabah gülümseyişinde de olabilir.

81

Birçok işsiz günlerimde, kaybolan zaman için üzüldüm. Fakat o hiç kaybolmadı, Allahım, benim hayatımın her ânını sen kendi ellerine aldın...

Cisimlerin kalbinde saklanarak, sen, tohumları; filizler, tomurcuklar, goncalar haline getirmek için besliyor ve çiçekleri meyve vermeleri için olgunlaştırıyorsun.

Yorgun ve tembel, yatağımda uyuyordum, bütün işlerin bittiğini tahayyül ettim. Sabahleyin uyandım ve bahçemi hayret veren çiçeklerle dolu buldum.

82

Zaman senin ellerinde sonsuzdur, Allahım.

Senin dakikalarını sayacak kimse yoktur.

Günler ve geceler geçer ve "çağ"lar çiçekler gibi açıp solarlar. Sen beklemesini bilirsin.

Senin asırların bir küçük yabani çiçeği meydana getirmek için birbirini takip eder.

Bizim kaybedecek vaktimiz yok, vaktimiz olmadığı için de talihimiz yolunda çabalamalıyız. Biz geç kalabilmek hususunda dahi çok nasipsiziz.

Ben, zamanı, talep eden her müşteki adama verince, zaman da benden böylece geçip gidiyor ve senin nezir taşın bütün hediyelerden sonuna kadar mahrum kalıyor.

Günün sonunda, senin bahçe kapının kapanması korkusuyla acele ederim; fakat görürüm ki henüz vakit vardır.

83

Ana! Senin boynuna kederimin gözyaşlarından bir inci gerdanlık öreceğim.

Yıldızlar, senin ayağını süslemek için kendilerinin ışıktan topuklarını işlediler. Benimki ise senin göğsünde duracak.

Zenginlik ve şöhret senden gelir; onları vermek, yahut alıkoymak senin elindedir. Fakat benim bu kederim tamamen kendime aittir ve sana onu hediyem olarak getirdiğim zaman beni bütün zarâfetinle mükâfatlandır.

84

Bütün dünyaya yayılan ve uçsuz bucaksız semada sayısız şekiller meydana getiren şey, ayrılış ıztırabıdır.

Bütün gece yıldızdan yıldıza susarak bakan ve temmuzun yağmurlu karanlığında hışırdayan yapraklarda lirikleşen şey, bu ayrılış kederidir.

İnsan yuvalarında, aşk ve arzulara, ıztırap ve neş'eye doğru derinleşen şey, bu yayılan acıdır ve benim "Şair"imin kalbinden şarkılara doğru daima eriyip akan şey, yine budur.

85

Mücahitler, efendilerinin salonundan ilk çıktıkları vakit, kuvvetlerini nereye saklamışlardı? Zırhları ve silâhları neredeydi?

Onlar zavallı ve âciz görünüyorlardı, okları efendilerinin salonundan çıktıkları gün takılmıştı.

Mücahitler, tekrar efendilerinin salonuna döndükleri vakit, kuvvetlerini nerede sakladılar?

Onlar kılıçlarını, ok ve yaylarını çıkartmışlardı; alınlarında sulh çelengi vardı ve tekrar efendilerinin salonuna döndükleri vakit, hayatlarının meyvelerini arkada bırakmışlardı.

86

Ölüm! Hizmetkârın, benim kapımdadır. O, meçhul denizi aşarak, evime, senin çağırışını getirdi.

Gece karanlık ve kalbim korku içindedir – fakat ben yine lâmbayı alacağım, bahçe kapılarımı açacağım ve ona eğilerek hoş geldin diyeceğim. Kapımda duran senin habercindir.

Ona, ellerimi bağlayarak, gözyaşlarıyla ibadet edeceğim; ona, ayaklarına kalbimin hazinesini dökerek ibadet edeceğim.

O, benim sabahımda karanlık bir gölge bırakarak haberini vermiş, dönecek ve çıplak evimde yalnız, sana son hediyem olan, âciz, ben kalacağım.

87

Kırık bir ümitle onu odamın her köşesinde arıyorum. Bulamıyorum.

Evim küçüktür ve ondan bir kere giden şey bir daha geri kazanılamaz.

Fakat konağın uçsuz bucaksız, Allahım! Ve ben onu araya araya senin kapına gelmişim.

Senin akşam göğünün altın sayvanı altında duruyorum ve haris gözlerimi yüzüne kaldırıyorum.

İçinden hiç kimsenin kaybolamayacağı ebediyetin yanı başına geldim – gözyaşlarının perdesi ardında hiçbir ümit, hiçbir saadet, ne de hiçbir yüz hayali görülemiyor.

Âh, benim boşalmış hayatımı, bu okyanusa al, onu en derin doluluğa batır. O kaybolan tatlı dokunuşu, kâinatın bütünlüğünde bir kerecik duyayım.

88

Harap ma'bedin ülûhiyeti! Artık dünyanın kopuk telleri senin medihlerini çalmıyor. Akşam çanları senin ibadet saatini bildirmiyor. Etrafımdaki hava durgun ve sessiz.

Senin harap evinde ilkbaharın âvâre rüzgârı esiyor ve çiçeklerden haber getiriyor – çiçekler ki artık sana ibadet için hediye edilmemektedir.

Senin, bir lûtuf dilenerek dolaşan eski ibadetçin hâlâ reddolunuyor. Akşam, ateş ve gölge, toz karartısıyla karışırken, o, harap ma'bede kalbinden aç olarak, yorgun argın döner.

Birçok bayram günlerinde sana, sessizce harap ma'bedin ülûhiyeti gelir. Birçok ibâdet geceleri lâmba yakılmadan geçip gider.

Mâhir san'at üstatları tarafından birçok eserler vücuda getirilir ve vakti gelince bunlar, mukaddes unutuluş nehrine götürülürler.

Yalnız harap ma'bedin ülûhiyeti ölümsüz bir ihmâl içinde, ibâdet edilmeden kalır.

89

Artık benden gürültülü, yüksek kelimeler çıkmayacak – Efendimin arzusu böyledir. Bundan sonra fısıldayarak anlaşacağım. Kalbimin sözleri bir şarkı mırıldanışları halinde devam edecek...

Adamlar, hükümdarın pazarına doğru koşuşuyorlar, bütün alıcılar ve satıcılar orada...

Fakat, ben, günün ortasında ve en bol iş zamanında pek vakitsiz ayrılmak mecburiyetindeyim.

Öyleyse çiçekler de vaktinden önce benim bahçeme gelsinler ve öğlen arıları tembel vızıltılarına başlasınlar.

Saatlerce iyi ve fena arasında mücadele ettim. Fakat şimdi kalbimi kendisine doğru çekmek, boş günlerimin oyun

arkadaşına zevk oldu. Bilmiyorum bu ânî çağrılış ne içindir, ne gibi bir lüzumsuz iş içindir!

90

Ölüm kapını çaldığı gün ona ne ikram edeceksin?

Misafirimin önüne hayatımın dolu kabını koyacağım – onu hiçbir zaman elleri boş çeviremem.

Sonbahar günlerinin ve yaz akşamlarının bütün tatlı mahsulünü, işle dolu hayatımın bütün kazançlarını ve tasarruflarını, günlerim sona ererken ölüm kapımı çaldığı zaman, onun önüne koyacağım.

91

Ey sen, hayatımın son tezahürü olan ölüm, benim ölümüm, gel ve bana fısılda!..

Birbiri üstüne her gün seni bekledim; ben senin için hayatın neş'e ve ıztıraplarını taşıdım.

Bütün benliğim, malik olduğum her şey, bütün ümidim ve aşkım, her zaman mahremiyetin derinliği içinde sana doğru aktı, gözlerinden doğru bir tek bakış gelsin, benim hayatım tamamıyla senin olacak.

Çiçekler örüldü ve güvey için çelenk hazırlandı. Düğünden sonra, gelin, evini terk edecek ve efendisiyle gecenin ıssızlığında buluşacak.

92

Biliyorum ki bu dünyayı bir daha hiç göremeyeceğim gün gelecek ve hayat, gözlerime son perdesini çekerek sessizlik içinde ayrılacak.

Fakat hâlâ yıldızlar geceleri bakışacaklar, sabah, eskisi gibi doğacak ve saatler, neş'e ve ıztırap saçarak deniz dalgaları gibi kabaracak.

Yaşadığım anlardaki bu sonu düşündüğüm zaman, o anların mâniası yıkılır. Ve ölümün ışığı altında sana ait olan dünyanın hazinesini görürüm. Orada hakir mevkiye, aşağı hayata nadiren rastlanır.

Beyhude yere arzu ettiğim şeyler ve elde ettiğim şeyler – hepsi bir tarafa geçsin. Hiç olmazsa reddettiğim ve yukarıdan baktığım şeyleri hakikat olarak elde edeyim.

93

Artık gidiyorum. Beni uğurlayın kardeşlerim! Hepinize eğilerek, ayrılıyorum.

İşte kapımın anahtarlarını geri veriyor – ve evim, üstündeki bütün haklarımı bırakıyorum. Yalnız sizin son ve nazik sözlerinizi bekliyorum.

Uzun zaman komşuluk ettik, fakat verebildiğimden çok aldım. Şimdi gün ağardı, karanlık köşemi aydınlatan lâmba söndü. Bir dâvet geldi ve ben yol için hazırım.

94

Bu ayrılış gününde bana açık baht temenni edin, arkadaşlarım! Şafağın sökmesiyle sema aydınlandı, benim yolum güzel bir manzara arz ediyor.

Beraberimde ne götüreceğimi sormayın, seyahatime boş eller ve muntazır bir kalple çıkıyorum.

Düğün çelengini takınacağım. Benim elbisem, seyyahın güvez renkli elbisesinden değildir ve yolda tehlikeler olmakla beraber içimde hiçbir korku yoktur.

Yolculuğun bittiği ve hükümdarın bahçe kapısından fecir nağmelerinin kederli musikisi yükseldiği zaman akşam yıldızı doğacak.

95

Bu hayatın eşiğinden geçtiğim ânın farkına varmamıştım.

Beni, gece yarısında, ormandaki gonca gibi, bu geniş sırra açtıran hangi kuvvetti.

Sabahleyin aydınlığa baktığım zaman öyle hissettim ki, ben bu dünyaya hiç de yabancı değildim, isimsiz ve şekilsiz olan meçhul, beni, kendi anamın şeklinde olarak kollarına almıştı.

Bunun gibi ölümde de aynı meçhul, bana her zaman bilindiği gibi görünmüştü. Ve ben bu hayatı sevdiğim için, biliyorum ki ölümü de seveceğim.

Çocuk, annesinin sağ memesinden ayrıldığı zaman bağırır ve bir an sonra solunda teselli bulur.

96

Buradan giderken ayrılış sözüm şu olsun ki, görmüş olduğum, erişilmez bir şeydir.

Işık okyanusunun üstünde yayılan bu nilüferin saklı balından tattım ve onun için ben artık mes'udum – ayrılış sözüm bu olsun.

Bu nâmütenâhî şekillerin oyun evinde kendi oyunumu oynadım ve burada, şekilsiz olan onu seçebildim. Dokunulması muhal ve dokunmaktan münezzeh olanın dokunuşuyla, bütün vücudum ve âzâlarım heyecanlandı; ve eğer son burada gelecekse, gelsin – ayrılış sözüm bu olsun.

97

Oyun sıram seninleyken kim olduğunu hiç sormadım. Ne utanç ne korku bildim, hayatım pek dağdağalı idi.

Sabahleyin erkenden beni kendi arkadaşımmış gibi uyandırır ve beraberinde meydandan meydana koştururdun.

O günlerde bana söylediğin şarkıların mânâlarını öğrenmeye hiç uğraşmadım. Yalnız sesim nağmeleri kaptı ve kalbim onların âhengiyle raks etti.

Şimdi oyun vakti sonuna erdi, üstüme ânî olarak gelen bu sûret nedir? Dünya, gözleri senin ayaklarına eğilmiş, bütün sessiz yıldızlarıyla ve korku içinde duruyor.

98

Seni hatıralarla ve mağlûbiyetimin çelenkleriyle süsleyeceğim. İradem, beni hiçbir zaman yenilmeden kaçmaya bırakmaz.

Emin olarak biliyorum ki, gururum duvarlarda parçalanacak ve benim boş kalbim, kırık bir ney gibi hıçkırarak çalacak ve taş, gözyaşlarıyla eriyecek.

Emin olarak biliyorum ki, nilüferin yüz yaprağı ebediyen kapalı kalmayacak ve onun gizli, münzevi balı boşalacak.

Mavi semadan doğru bir göz bana bakacak ve beni sessizce dâvet edecek, benden geriye, hiç, amma hiçbir şey kalmayacak ve senin ayaklarının dibinde ben ulvî ölümü kabulleneceğim.

99

Dümen yekemi bırakınca bilirim ki, senin için onu almak zamanı gelmiştir. Yapılmak üzere olan şey derhal yapılacak. Bu uğraşış beyhude.

Öyle ise kalbim, ellerini çek ve müdafaanı sessizce bırak ve düşün ki konulduğun yerde gayet rahat oturmak senin için iyi bir tâlidir.

Lâmbalarım, rüzgârın her hafif nefesinde sönüyor ve onları yakmaya çalışarak bütün diğer şeyleri tekrar tekrar unutuyorum.

Fakat bu sefer akıllı davranarak yatağımı yere serip karanlıkta bekleyeceğim; ve sen ne zaman istersen, Tanrım, sessizce gel ve otur burada.

100

Şekilden münezzeh olanın mükemmel incisini kazanmak ümidiyle, şekiller okyanusunun derinlerine dalarım.

Artık bu yıpranmış sandalımla limandan limana gitmek yok. Heveslerimin dalgalar üzerinde çalkalanacağı günler çoktan geçti.

Ve şimdi ben, ölümsüzlüğe gitmek için ölmeye hasretim.

Tellerden çıkan musikinin yükseldiği, sonsuz içtimânın salonuna hayatımın bu harpını götüreceğim.

Onu ölmeyecek nağmelerle seslendireceğim ve o, son mırıldanışını da hıçkırdıktan sonra, sessiz harpımı sessizliğin ayakları dibine bırakacağım.

101

Bütün hayatımca seni şarkılarımla aradım. Beni onlar kapıdan kapıya götürdüler ve ben onlarla kendi dünyama bakıp dokunarak kendimi anladım.

Öğrendiğim bütün dersleri bana öğreten, şarkılarımdı; onlar bana gizli yolları gösterdiler. Onlar gözümün önüne, kalbimin ufkundaki birçok yıldızları getirdiler.

Onlar beni bütün gün neş'e ve ıztırap dünyasının sırlarına erdirdikten sonra, akşamüstü seyahatimin nihayetinde, hangi saray kapısına getirdiler?

102

İnsanların arasında seni bilmiş olmakla övündüm, onlar benim bütün işlerimde senin cemâlini görürler. Onlar bana gelip sorarlar, "Kimdir bu?" Nasıl cevap vereceğimi bilmez ve "Doğrusu söyleyemem," derim. Beni takbih ve istihfaf ederek uzaklaşırlar ve Sen orada gülümseyerek otururşun.

Ben, senin hakkındaki hikâyelerimi hep bakî kalan şar-

kılar haline getiririm. Sır kalbimden taşar. Onlar bana gelip sorarlar, "Bütün bu söylemek istediklerinin mânâsı nedir?" Nasıl cevap vereceğimi şaşırır, "Âh bunların mânâsını kim bilebilir ki," derim. Onlar gülümseyip alay ederek giderler. Ve Sen orada mütebessim otursun.

103

Sana bir selâm edişle Rabbim bütün hislerim inbisât etsin ve senin ayaklarının dibindeki bu dünyaya değsin.

Temmuzun yağmur bulutları yağmamış sağanakların yüküyle nasıl alçalıyorsa, benim başım da yağmamış temmuz bulutlarının sarkışı gibi senin kapının önünde selâm ederek eğilsin.

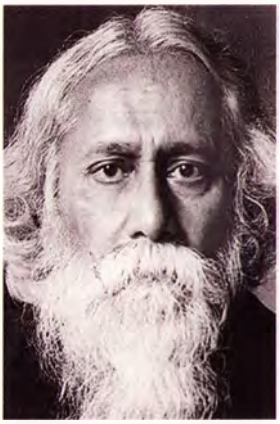
Bütün şarkılarımın değişik sesleri bir tek mecrâda toplansın ve sana selâm ederek sessizlik denizine aksın.

Yurdanmaya tutulan bir turna sürüsünün gece gündüz durmadan dağdaki yuvalarına dönüşleri gibi hayatımda sana selâm ederek ebedî evine doğru yola çıksın.

Modern Klasikler Dizisi -48

Yoğun siyasi hayatı boyunca beş kez başbakanlık yapmış olan Bülent Ecevit, aynı zamanda şair, yazar ve çevirmendi. Hint ve Doğu felsefesiyle ilgilenen, Sanskrit ve Bengal dilleriyle ilgili çalışmalar yapan Ecevit'in yolu, yapıtlarında yoksulların dertlerini paylaşan ve evrensel insani değerleri savunan Tagore'la kesişecekti elbette. *Gitanjali* 1941'de, şairin bir diğer yapıtı *Avare Kuşlar* ise 1943'te onun çevirisiyle Türkçede yayımlandı.

Gitanjali'yi bizzat İngilizceye çeviren Tagore, şiirini yine kendi sözcükleriyle dünyaya duyurmuştu. Yaratıcısına bu sayede Nobel Ödülü getiren eseri şair Ecevit'in Türkçesinden 70 yılı aşkın bir zaman sonra yeniden sunuyoruz.

RABİNDRANATH TAGORE

(1861-1941): Hintli şair, yazar, besteci, ressam ve mistik Tagore, Hindistan'ın önde gelen yaratıcı sanatçılarından biri olmuştur. Kalküta'da Ulu Bilge (Maharişi) Debendranath Tagore'un oğlu olarak dünyaya geldi. Yapıtlarını Bengal dilinde vermiştir. Hint kültürünün Batı'ya, Batı edebiyatının da ülkesine tanıtılmasında önemli rol oynamış ve 1913'te Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görülmüştür. 1880'lerde bir dizi şiir kitabının ardından, 1890'da en tanınmış şiirlerinden bazılarını içeren *Manasi*'yi yayımladı. Bu kitapta, od gibi Bengal dilinde daha önce denenmemiş türlerdeki yapıtlarıyla, toplumsal ve siyasal konulardaki ilk şiirleri de yer alıyordu. "Sıradan insanlar ve onların küçük acıları"nı anlattığı öykülerini *Galpaguççha*'da (1912) topladı. Üretken bir yazardı. Yapıtları arasında *Sonar Tari* (1893), *Çitra* (1896), *Çaitali* (1896), *Kalpana* (1900), *Kshanika* (1900) ve *Naibedya* (1901) ile *Citrangada* (1892) ve *Malini* (1895) adlı lirik oyunları sayılabilir. *Gitanjali*'yi karısını ve iki çocuğunu kaybettiği zor bir dönemde, 1902-1907 yılları arasında yazmıştı.

9 786053 323389

7 TL